

De dogmatibus veris et falsis in Ecclesia, theses theologicae

<https://hdl.handle.net/1874/423582>

DE DOGMA-
TIBVS VERIS ET FAL-
SIS IN ECCLESIA, THESES THE-
OLOGICAE, DE QVIBVS 10. OCTOB.
HORA 7. MATVTINA IN AVDTORIO
Theologorum disputationem habe-
bit GEORGIVS SOHN S.Theo-
logiæ Doct̃or,

Respondente

M. IOANNE SPINDLERO.

Heydelbergæ excudebat Iacobus Milius.

M. D. LXXXIII.

DE DOGMA

IN

THE

CONSTITUTION

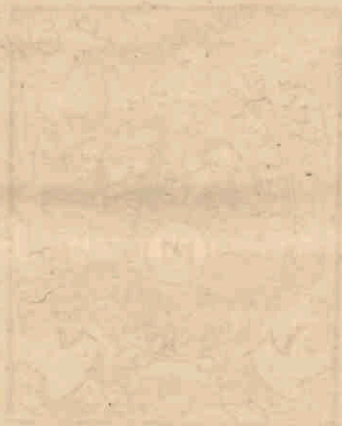
OF THE

UNITED STATES

OF AMERICA

BY

M. J. C. B. S.

NEW YORK

1850

W. J. B. S.

DE DOGMATIBVS VER-
RIS ET FALSIS IN EC-

CLESIA.

I.

QVONIAM MIHI NON SOLVM docendi, sed etiam disputandi partes hoc loco impostæ sunt: rem me non ingratham, non inutilem certè Theologiæ studiosis facturum existimaui, si primum de Dogmatibus in Ecclesia, deinde de dogmatum dijudicatione generatim, tum de dogmatibus quibusdam, quæ hoc tempore potissimum controuertuntur, speciatim disputationes haberem: vt quid sequendū, fugiendūue sit, intelligere qui vellent (omnes autem velle debent) facilius possent.

II.

Dogma igitur omne duplex est in Ecclesia. verum aut falsum.

III.

Dogma verum est, quod cum verbo Dei, & pro hodierno Ecclesiæ statu, cum verbo Dei scripto, seu scriptura sacra consentit.

IIII.

Et qui huiusmodi dogma tradunt in Ecclesia, hoc est, qui sic congruenter Scripturæ sacræ docent, Orthodoxi & Catholici olim dicebantur.

V.

Dogma verum, vel expressè, hoc est præscriptis verbis in scriptura sacra traditur: vel ex mente eius

bona & necessaria consequentia colligitur, vt de
ὁμοουσία Patris, Filij & Spiritus sancti, de pædobap-
tismo, de militia Christianorum, &c.

VI.

Dogma verum duplex est: principale, vel mi-
nus principale.

VII.

Principale est, quo fundamentum Ecclesiæ &
salutis nostræ continetur.

VIII.

Cuiusmodi sunt ea, quæ in symbolo Aposto-
lorum, quod vocant ἀπογισμῶς traduntur: Qui arti-
culi fidei nominantur, quòd his fides, ac proinde
salus nostra innitatur & incumbat.

IX.

In primis autem ea, quæ de Christo mediatore
in Scriptura veteris & noui testamenti docentur.

X.

Nam hic est totius scripturæ scopus atq; finis,
Act. 10. v. 43. 2 ad Cor. 1. v. 20.

XI.

Hic est illud fundamentum, quo stante stat,
ruente ruit Ecclesia, tanquam ædificium, 1. ad Cor.
3. v. 11.

XII.

Hic est, cuius noticia ad animæ salutem planè
est necessaria, Ioan. 17. v. 1. Act. 4. v. 12.

XIII.

Minus principale est, quod iuxta illud funda-
mentum ad vsus Ecclesiæ traditur.

Cuius

XIIII

Cuiusmodi sunt illa de coelibatu, de diuortio coniugum, I. ad Cor. 7. de excommunicatione, I. ad Cor. 5.

XV.

Dogma falsum est, quod cum verbo Dei seu Scriptura sacra pugnat, ex naturali humanæ mentis cæcitate & ignorantia Scripturæ profectum: atq; error generatim dici potest.

XVI.

Quæ definitio paucis explicanda videtur.

XVII.

Causa igitur efficiens erroris est naturalis mentis humanæ cæcitas in rebus diuinis, seu ignorantia Scripturæ, I. ad Cor. 2. v. 14. Matth. 22. v. 29.

XVIII.

Quæ non prorsus tollitur in renatis: in non renatis autem planè dominatur.

XIX.

Quam in multis etiam renatis, fouet curiositas & negligentia.

XX.

Itaq; nemo est præter Prophetas & Apostolos quorum immediata est vocatio, qui non sit obnoxius errori: nemo ferè, qui sit prorsus immunis ab errore.

XXI.

Quod sic fieri permittit sapientissimus Deus, ad patefaciendam veritatem, atq; ad eò ad illustrandam gloriam suam.

A s

Cum

XXII.

Cum enim sententiarum dissimilitudinem videmus, pigritia nobis excutitur, & studium indagandæ veritatis & illustrandæ gloriæ Dei in nobis accenditur.

XXIII.

Dogma falsum porro est in declinatione à sententia scripturæ.

XXIIII.

Nam quod à scriptura dissentit & cum ea reuera pugnat, id falsum sibi necesse est.

XXV.

Itaq; non in sermone seu verbis est error, sed in sensu, vt rectè ait Hilarius: siue id quod verum est, falsum, siue quod falsum est, verum putetur.

XXVI.

Pugnat autem dogma falsum cum scriptura dupliciter: vel cum expressis scripturæ testimonijs, vel cum eorum coniequentibus necessarijs.

XXVII.

Tale igitur est dogma falsum & talis error generatim: & qui sic errant, sunt vel seductores vel seducti: Illi errorem tradunt: hi traditum accipiunt.

XXVIII.

Dogma falsum seu error duplex est: alius leuior, alius grauior.

XXIX.

Error leuior seu minus grauis est, qui in dogmate minus principali, de quo antea dictum est, committitur, atq; ad eò fundamentum salutis nostræ su-
perstruitur. Qui

XXX.

Qui ab Apostolo cum lignis, sceno & stipula, quæ fundamento superædificantur, & manente fundamento rursus ab igne exuruntur, comparatur, 1. ad Cor. 3.

XXXI.

Nam sic errantes ligna scenum & stipulam, hoc est, vilia seu aliena, quæ fundamento non respondent, sed fundamentum dehonestant, superædificant.

XXXII.

Cum enim nobile sit fundamentum, super ipsum non est excitandum, nisi nobile ædificium & fundamento respondens.

XXXIII.

Itaq; in pios etiam talis error cadit, nec per se salutem interuertit.

XXXIIII.

Seruantur enim, ait Apostolus, sed tanquam per ignem.

XXXV.

Talis error est Phariseorum ad Christum conuersorum de circumcisione, Act. 15. v. 5. Galatarum de diebus festis, ad Gal. 4. v. 10. Romanorum de esculentis, ad Rom. 14. Chiliastarum de regno eterno mille annorum, à Christo ante finem mundi in his terris exercendo: Cypriani de rebaptizandis ijs, qui ab hæreticis baptizati erant: Hieronymi de virginitate seu cœlibatu: Tertulliani & Hieronymi de secundis nuptijs: Anabaptistarum de iuramentis, & bello, &c.

Error

XXXVI.

Error grauior est, qui in dogmate principali, de quo supra dictum est, seu in rebus ad salutem necessarijs committitur: vel qui cum fundamento salutis pugnat: siue apertè conuellat & euertat fundamentum, siue ex eo sequatur euersio partis alijs cuius fundamenti.

XXXVII.

Talis est error Sabellianorum, Arianorum, Marcionitarum, Nestorianorū, Eutychianorum, Pelagianorum veterum & recentiorum.

XXXVIII.

Talis item error Pontificiorum de merito bonorum operum, de intercessione & inuocatione Sanctorum demortuorum, de sacrificio Missæ, &c.

XXXIX.

Errantium hęc duo genera: alij pertinaces & refractarij: alij non pertinaces.

XL.

Pertinaces sunt, qui admoniti ex verbo Dei, non cedunt meliora docentibus, sed errorem suum mordicus retinent & propugnant, non opinionem suam ad Scripturam examinantes, sed Scripturam ad opinionem suam detorquentes.

XLI.

Quorum error vulgò hæresis trita vocis significatione dicitur.

XLII.

Non enim omnis error de Theologia est hæresis in Ecclesia, sed is demum qui contra fundamentum salutis, hoc est, articulos fidei pertinaciter defenditur:

funditur: siue dogma illud directè, siue dogmatis illius consequens fundamento salutis aduersetur, & repugnet, & in articulos fidei impingat.

XLIII.

Et similiter non omnes qui errant, sunt hæretici, sed ij demum, qui errant in fundamento, & errori mordicus adhærescunt, seu qui errorem contra fundamentum pertinaciter defendunt, & admoniti ex verbo Dei cedere & veritati locum dare non lunt, ad Tit. 3. v. 10. & 2. Pet. 2. v. 1.

XLIIII.

Hæreticos enim non facit error, etiam contra fundamentum, sed pertinacia & obstinata in errore contra fundamentum perseverantia.

XLV.

Ac proinde odiosum & infame est hærescos nomen: & inter opera carnis quæ excludunt à regno Dei, ab Apostolo recensetur, ad Gal. 5. v. 20: Et male olent & audiunt hæretici, ad Tit. 3. v. 10. 2. Pet. 2. v. 1. & seq.

XLVI.

Similiter autem Pseudoprophetae & Pseudo Christi & generatim Antichristi dicuntur & intelliguntur, Matth. 24. v. 24. 2. Pet. 2. v. 1. 1. Ioan. 2. v. 18. & 22. & 4. v. 2. & 2. Ioan. 1. v. 7. qui videlicet doctrinæ de Christo, cuius se sectatores profitentur, reipsa aduersantur.

XLVII.

Cuiusmodi hæreticos inde ab initio semper fuisse & adhuc esse, libri ab Irenæo, Tertulliano, Epiphano, & Augustino de hæresibus & hæreticis

B

scripti

scripti, historia Ecclesiastica & experientia testantur.

XLVIII.

Quos hæreticos Sathan, Deo singulari consilio sic permittente, excitat & protrudit.

XLIX.

Ac Sathanæ quidem finis est, vt perturbet Ecclesiam, vt remoretur cursum Euangelij, deniq; vt gloriã Dei, cuius hostis est, inter homines obscuret.

L.

At Dei finis est, tum vt probet electos & à reprobis discernat, dum in illis studium veritatis & zelum accendit, horum autem occultas cogitationes, malitiam & hypocrisis in lucem protrahit & reuelat, 1. ad Cor. 11. v. 19. Deut. 13. v. 1. & seq. tum vt gloriam suam, hoc est, sapientiam, potentiam, misericordiam, iustitiam illustret.

LI.

Quæ cogitatio nos mouere debet, cum Ecclesiam tot hæresibus iactari videmus, vt ne perturbemur: sed deficientibus alijs, nos potius exemplo Apostolorum, Ioan. 6. v. 68. in vera doctrina de persona & officio Christi constanter perseueremus, & ad Dei consilium, Sathanæ scopum interuertentis, & ad confirmationem veritatis, ad salutem piorum, & ad gloriam suam omnia mirabiliter dirigentis, respiciamus.

LII.

Pertinacium seu pertinaciter errantium porro duo genera: Alij enim ex ignorantia & cæco zelo, alij ex malitia errant.

Ex

LIII.

Ex ignorantia, videlicet qui se rectè sentire & nequaquam errare certò statuunt, à Sathana fascinati.

LIIII.

Qui zelum habent, licet non secundum scientiam, ad Rom. 10. v. 2. & veritatem ac gloriam Dei, & suam atque aliorum salutem quærere omnino videntur.

LV.

Qui si errare se certò scirent, errorem vtiq; relinquerent, & in viam redirent.

LVI.

Quorum ignorantiam interdum fouet φιλαυτία, φιλονεικία, amor odiumue personarum, inuidia, præiudicium, auaritia, sophistica, calumniæ, quibus vera doctrina grauatur, contemptus Ecclesiæ, &c.

LVII.

Quorum denique alij ab ista ignorantia liberantur, & in viam redeunt, vt Paulus, Augustinus, Eusebius, & hac ætate multi: alij in ignorantia ita confirmantur, Sathanæ præstigijs, & proprijs affectibus inducti, vt exilium, pœnas corporis, imò mortem ipsam subeant potius, quàm errores suos abijciant, quemadmodum in miseris anabaptistis videre est.

LVIII.

Ex malitia, videlicet, qui de doctrina sua dubitantes vera sit, an contrà, cum discere possint, non faciunt: aut conuicti in conscientijs, tamen agnoscere errorem, & reuocare nolunt, sed quibus pos-

sunt modis facere & tueri, sæpè etiam vi & armis propugnare conantur, ne errasse videantur, & auctoritatem suam amittant, vt olim Pharisei, Arius Nestorius, Eutyches & alij, & hodie ex Pontificijs multi.

LIX.

Quam malitiam excitat & fouet reiectio bonæ conscientiaë, contemptus Ecclesiæ, impatientia, metus ignominiaë ob mutatam sententiam, iactus ra honoris, aut commodi temporalis.

LX.

Tales igitur sunt, qui pertinaciter errant, & hæretici vulgò nominantur.

LXI.

Non pertinaces sunt, qui ex infirmitate errant, parati semper cedere, & errorè corrigere, si meliora doceantur.

LXII.

Qui non sunt dicendi hæretici: alioquin hæretici fuissent Apostoli, qui initiò magnis erroribus laborabant.

LXIII.

Atq; hoc modo Augustinus, errare, inquit potero, hæreticus non ero.

LXIII.

Qui vel concipiunt ipsi errorem, vel ab alijs accipiunt.

LXV.

Concipiunt, videlicet ex simplicitate, vt Apostoli.

LXVI.

Accipiunt ab alijs, quadam stulta credulitate: quam

quam in eis excitat curiositas, sanæ doctrinæ fastidium, & aurium pruritus, aut admiratio sapientiæ, eloquentiæ & sanctitatis docentium: quamq; fouet negligentia & socordia: quod non scrutantur Scripturam, nec cum alijs conferunt de doctrinæ veritate.

LXVII.

Itaq; nulla est tam absurda hæresis, quin inueniat sectatores: quia semper reperiuntur homines, qui expositi sunt hæreticorum imposturis, vani, curiosi, instabiles, auribus prurientes, præposterè personarum admiratores, ignaui & negligentes.

LXVIII.

Vtriq; de suo errore admoniti, facile cedunt meliora docentibus, & in viam redeunt.

F I N I S.

1014524

HEIDELBERGAE,
EXCVDEBAT IACOBVS MYLIVS.

M. D. LXXXIII.

